

A Pázmány-egyetem emlékkönyve.

Ilyen címen beszámoló jelent meg a múlt év őszén lezajlott budapesti egyetemi ünnepségekről, amelyekről e pontos és lelkiismeretes krónika nyomán megállapíthatjuk, hogy nemcsak arra voltak alkalmasak, hogy nemzeti öntudatukat, kulturális elhivatottságunk érzetét, valamint egy szebb jövőbe vetett reményünket növeljék, hanem arra is, hogy a külföldi tudományosságnak egy egészen különleges elitje előtt bizonyítsák létünket és élni akarásunkat.

A jubileumi ünnep, amint az ebben a könyvben is megjelenik, művelődésünk történelmének bemutatása volt a török hódoltságtól a trianoni Magyarorszáig. A megjelent kiváló tudósok között akadhatott olyan, aki ezt nem vette észre, mert hiszen politikai szó nem hangzott el ezen az ünnepen, a legtöbbje azonban meglátta azt a titáni harcot, amelyet egy áldozatokra kész nép élén a magyar tudósok évszázadokon át vívniak kell nemzete kulturájáért és nemzetközi kapcsolataiért.

Hosszas előkészítés eredménye volt ez az egyetemi ünnep, amelyet végül *Kornis Gyula* egyetemi rektor rendezésében élvezett végig a magyar közönség és a külföldi tudományos világ. *Kornis Gyula* volt az, aki megfelelő megvilágításba helyezte *Pázmány Péter* személyiségét. Erről szóló tanulmánya ékköve a jubileumi könyvnek, amiután alapköve volt magának az ünnepségnek. Egyébként *Kornis* volt elnöke, ünnepi szónoka és éber ügyelője a díszüléseknek, most pedig ő a felelős szerkesztője egy kifogástalanul elkészített beszámolóknak.

A könyv tartalmát elmondani annyi volna, mint röviden elismételni mindazt, amiről annak idején részletesen megemlékeztünk. Ezt tehát mellőzzük, ellenben rámutatunk arra a két mozzanatra, amely annak idején hevenyében kevésbé volt megállapítható, mint most utólag aktaszerűen. Az egyik az, hogy az ünnepség túlhaladta egy egyetemi ünnep keretét: azon valóban az egész ország résztvett. Az országgyűlésen a legkülönbözőbb oldalról hangzottak el felszólalások; művészek, diákok s maga a nagy közönség minden árnyalatában segített ünnepelni. A másik még nagyobb dolog: az ünnepen az egész világ résztvett.

A most megjelent kitünő adatgyűjtemény írásban és helyenként képből közli azt a rengeteg külföldi üdvözlő iratot, amely ez alkalommal egyetemünk rektorához érkezett. Ezeket érdemes elolvasni azért a kellemes meglepetésért, hogy minden ilyen iratot Magyarországnak és a magyar tudományos életnek tanulmányozása előzött meg. Egyesek odáig mentek, hogy színes magyar motívumokkal díszítették írásukat. Ezt tették mielőtt idejöttek. Hogy pedig mit tettek, miután hazamentek, az elolvasható *A jubileumi ünnepségek jelentősége* című fejezetben, amely kivonatokat nyújt a hazatértek visszaemlékezéseiből. A *respublica litterarum*nak — a tudományok országának, amelyben elsimulnak az emberi ellentétek — vigaszát nyújtják az ott közölt sorok.

A mű szép kiállításban jelent meg, bár gazdasági okokból nem oly szépben, mint amilyent megérdemelt volna. Hasznunkra lesz külföldön. Éppen azért mielőbb szeretnők látni azokat az idegen nyelvű rövidített kiadásokat, amelyek szétküldésére az egyetem készül.

(S. I.)

P. H. 1936. június 23